

КЕНГЕШ

Ал жанында – коронавирус бла байламлы хал, миллет проектле эмда жер-жерли бюджетле

Къабарты-Малкъарны Башчысы **Казбек Коков** тюнене республиканы муниципал районларыны бла шахар округларыны администрацияларыны башчылары бла видеоконференцияда калда кенеш бардырды. Анга КъМР-ни премьер-министри **Мусукланы Алий**, аны биринчи орунбасары **Мурат Кереефов**, орунбасары **Мурад Куниев**, финанса министр **Елена Лисуна** кытышканды.

Ушакъны кезиунде Къабарты-Малкъарда коронавирусну жайлыуу шендо не халда болганына, миллет проектледе белгиленген ишле районлада бла шахарлада кылай тысарылыгына эмда жер-жерли бюджетле 2020 жылы биринчи жарымында кылай толтурулганына кыралганды.

КъМР-ни Башчысы регионда коронавирустан арууганына саны азай барганын айрып айтканды. Ахыр сутканы ичинде COVID-19 жукъванга 45 адам къошулганды, 84-сую сау болганды. Бу аруудан къутулганыны саны алай бытуу саусалына 80 процентин туталды. Госпитальда 1001 адам жатады, реанимацияда уа - 43. Озганыныкыда 300-ден аслам адам болышаландан чык-

су, коронавирусту бла байламлы хал толусунай позеити къыламанганды. Аны бла байламлы арууда, къоркъуула да кетмегенди. «Бир-бир къыралада ол жангыдан жайлып башланганын, аларга жангыдан чекле салырга тошгенин сиз кесиргиз да кере болурусу. Халкъ, бир-бир жерде уа организацыйа, унрежденналарда, уллу келлюккоз этип, къоркъуусулукну мадарларына эс бурмай, аруу жангыдан келирча этгенди. Болгуну ол халга жетирге арталыда жараркъ койлолду», - дегени ол.

Казбек Коков администрацияны башчыларына вирусну жайлыууна мадарларыны селейтмеге, санитар-эпидемиология къорлы къуусулукну мадарларын бурмазга, халкъга халар билдирит туруну, аныгъула да андан ары бардырырга чакырганды.

Андан сора КъМР-ни Правительствосуну Председатели **Мусукланы Алий** миллет проектледе белгиленген ишле муниципалитетледе кылай тамаланганына, белонгөн ача кылай къоратылганына юсюнден билдиргенди. Ол белгилегенча, муниципал келишимле этуу жаны бла иш андан ары бардырылды. Болгонюкде 150 белгиленген келишимден 155-си къабал этилгенди. Регионун онуючу жууалы ведомстволаны бла муниципалитетле башчыларына

иши селейтмеге, миллет проектледе кергизилген битеу борча толтуруу ючюн къолдан келгени алмазга керекликсин кыты эсгергенди.

КъМР-ни финанса министри **Елена Лисуна** а, жер-жерли бюджетле быйлы январь-июнь айларында кылай толтурулганына юсюнден билдире, толу болмаган шартла бла шагъырейлендиргенди. Ол белгилегенча, жылы биринчи жарымы эсеплерине коронавирусту жайлыганы да тозетиуле кийиргенди. Алайды да, быйлы 6 айында жер-жерли бюджетле дефицит бла толтурулганды. Ол 195,6 миллион сомну тутканды. Файдала бытырдан 12,8 проценте аслам тошгенди. Аны бла бирге битеу муниципал экономика бла шахар округлада кеси файдалары азай бардыла. Налоглдан тышнда тошкен файдала бытырдан эс аздыла.

Кенгеше ЕГЭ-ни къуралыуу вѳдорууге, регионун ичер суу бла жалчытууга, зыбыр къалган къуралыуына кетериге, суу кеторюлюуге эмда оттошууге къажма мадарла этууге энци эс бурлууга.

КъМР-ни Башчысына Ол Правительствосуну пресс-службасы.

Къабарты-Малкъар Республиканы финанса министрини юсюнден Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны **УКАЗЫ**

1. Къабарты-Малкъар Республиканы Лисуна Елена Александровнаы салырга. 2. Бу Указ анга къол салынган юкюнден башлап кючюне киреди.

К. КОКОВ
Нальчик шахар, 2020 жылны июлу, №81-УГ

Жангы Конституциягъа келиширча

«Единая Россияны» таматаси **Дмитрий Медведев** партияны Къырал Думада фракциясына РФ-ни Конституциясына тозетиуле кийиргилерни бла байламлы федерал законлага тозетиуле кызырлап башларга бурганды.

1 июльда бардырылган эмда кеторююно эсеплери кыла жуукъ кезиуде тамаланарыга тийишли жумушлары «Единая Россияны» фракцияларыны башчылары советини кенгертилген кенешлеринде, ол онылар халда бардырылганды, соз-

генди. Аны ишине партияны региондада бѳномлерини башчылары, законла чыгаруучу органлада фракцияны таматарлары да кытышканды.

Дмитрий Медведев партияны кенешлерине Россияны баш законун тозетиуле кызырлау ишге тире кытышканды. «Предлогеленилганы асламын «Единая Россия» жарашдырды. Мындан ары уа региондада представительный органла аны жашауда бардыруу жаны бла маганалы ишни

тозурулукула. Бизни депутатта законла чыгаруучу органлада кетюлюккоз тутканыны эске алсак, партияны кенешлерине уллу борча салындадыла», - дегени ол.

Алгаракыла уа РФ-ни Президентини Владимир Путин къыралада конституционный базаны жангыртуу жаны бла маганалы иш башланганын айткан эди. Ол сѳз законланы илгеридируно юсюнден барганын энци белгилегенди.

Ахыры 2-чи бетдеи

ЖАРСЫУ

Ахшы инсанни эм керти устаны жарыкъ сыйфаты жюреклерибизде сакъланырыкъды

Къабарты-Малкъарны Башчысы **Казбек Коков** Россия Федерацияны маданиятыны сыйлы къуллукчысы, белгилли журналист эм жазыуу Борис Мазиков арууш республиканы байламлы аны ююрюне, жуукъ ахларына кытыгы эс бергенди.

«Битеу жашау эм профессионал жолун Борис Еспланович ѳз республикасыны бла битеу кыралыбизни маданиятын аныгъула, мадарлыкны, шукъукну кочулеуге. Къабарты-Малкъарны халклары бирдикдирге жоралганды.

Ахшы инсанни эм ишине керти устаны юсюнден жарыкъ эстериуле ѳмюрге

жюреклерибизде сакъланырыкъды. Борис Есплановичи ююрюне, шукъарына, биргесине ишленгенге кытайгы сѳз бергенди», - деп Борис Мазиков арууш республиканы таматасы Instagram соцал сыйде энци страницасында. Борис Мазиков 20 жылдан артыкны КъМР-ни Журналисттерини союзна таматалыкъ этгенди, 15 жылны «Ленин гъуогу» газетини баш редактору болганды, ары дерги уа КПСС-ни обкомуну адымы (кормилец) эл бѳлюмюне заведующий эди.

Маданиятта, журналистикада жетишимли ишлегени ючюн Борис Мазиков «Россия

Федерацияны маданиятыны сыйлы къуллукчысы», «КъМР-ни сыйлы журналисти», «Адыгел Республиканы сыйлы журналисти» атларга тийишли болганды. Россияны Журналисттерини Союзуну саугасыны лауреатыды. Къабарты-Малкъарны Баш Советини депутатына эки жере айрылганды.

Борис Мазиков Москвада бла Нальчикде басмаланган аслам кытайгы авторду. Аны чыгармалары, торж эм арал тилгеге кѳчюрюлгюп, дунья жарыгын кѳргенди.

КъМР-ни Башчысына Ол Правительствосуну пресс-службасы.

Субсидияла

Сабанчылыкны бла малчылыкны айнытууга – энци эс

Бу айны ал кюнлерин алып тергенде, бизни республикада агропромышленность комплексини айнытууга быйыл 1,2 миллиард сом жибериленди. Аны асламын - 1,1 миллиарды – федерал бюджеттен берилгенди, эттда да 82 миллион сомну уа республиканы бюджетинден. Къабарты-Малкъарны Эл Министрствосундан билдиргенлерине керге, бу ача быйыл АПК-ны айнытууга белгиленген деп финансланы экиден бирин (52%) тутды.

Субсидияланы бир кесви битимчиликке эмда малчылыкка талай белгилеге жибериленди. Ача дагыда инвестицияла эмда гиче молкле алган башха кредитлини процент тѳлеулерин жабарга, инженер инфраструктураны къураууга, элдеде башха жумушланы тамамлаууга да къоратылганды.

Министрствода белгилегенлерича, быйыл «Энци ишлеп башлаган фермер», «Ююрт фермала», «Агростарт» программа бла эмда эл молк кооперацияны онг-

дуру жаны бла да мадар этиликли. Айтханларыча, мелиорацияны айнытууга эмда талай башха сфералагъа да эм бурмай кывалыкъ тойюлдо. «Къабарты-Малкъар – аграр республикады. Бизде битимчилик, малчылык тире айны бардыла, къыраладан болушлук кѳредиле, элдеде инфраструктураны къураууга да эс бурлады. Саулай айтканды, АПК-ны айнытууга быйыл бюджетледен эм азындан 2,2 миллиард сом жибериленди. Озгъан бил бла тенгешдиргенде, ол 15 проценте кѳбейгенди», - дегени эл молк министр **Хасан Сижмаев**.

Аны оюмуна керге, къралдан келген болушлук бѳлюмюне айнытууда энци маганалыды. Аны хайыры бла аграрчыла шѳндюго технологияны синдирдирге онг табдыла, производствонун илгериледе, кенгерте бардыла. Ол а бары да продукцияны качествосун бѳтюн аламан этере, жангы рыноклагъа, ол санда экспортла да чыгарга онг береди.

УЛБАШЛАНЫ Мурат.

Льготаланы ким хайырланалыкъды?

Пенсиячыла алган кредитлерин тѳлемай, борч жайлыгъан эсе, аны келишиде белгиленген замандан арт болжада тѳлеуликчыдыла. Аны юсюнден федерал законну бу юкюнде РФ-ни Кырал Думасы ючюнчо эм ахыргы откулудуа къабал кѳргенди. Дагыда, документе айтлыгына, коронавирусту аруу жайлыгъан кезиуде артыкъду уллу заран сынгаган предприниматерла ырыскыларына налогу тѳлегенде да быйлы льготала бериледи.

«Жангы коронавирусту аруу жайлыгъан кезиуде сордоно оюнуларын, башха органланы бла жууалы къуллукчуланы праугол актарына тамамлануу энциликлерини эмда тѳлеу этилмей, жайлыгъан борчуну кыайтарыну нызамыны юсюнден» федерал законну «Единая Россияны» фракцияны башчысы Сергей Невзоров, Информация политика, информация технологияла эм связь жаны бла комитетини башчысы Александр Хинштейн жарашдырды.

Ана, законну энциликлерин аныгъала, аренда, налог, кредит тѳлеуле арт болжагъа

кѳчюрюлгени битеу бланкында кезиуде уллу заран сынгаган гиче эм орталыкъ бизнесте толтуруу каникулла бериге керекликсин чѳртгенди. Алай бла бу льготала бла къыралада 4 миллион организация бла энци предприниматель эмда 1,5 пенсиячы хайырланарга болушканды.

Жайлыгъан борчуну арт болжада ким тѳлеуге эркинди дегенде, кредит келишимни толтуралмаган пенсиячыла. Аларга расорочка 2022 жылда 1 июльга дерги берилди. Бу нызам бла ким сангына керге пенсиячы чыккъангъа, сакъланырыкъ тожашдырылганына неда ююрде ишлеген, фойда келтирген адамны (кормилец) эл бѳлюмюне (кормилец) эл бѳлюмюне хайырланалыкъды. Жаланда аламы пенсиялары МРОТ-ну экиге керелгенде, башха фойдалары, ырыскылары болмазга эмда кредит миллиондан озмазгы тийишликди.

Энци предпринимательге бла гиче эм орталыкъ бизнесте предприниматерла уа льготала ырыскы бла байламлы

тѳлеулеге этиледи. Жаланда ала коронавирусту инфекциядан бѳтюнчо уллу заран сынгаган отрасльге кириге эмда борчлары 15 миллион сомдан кѳп болмазга керекликсин. Аларга расорочка 2021 жылда 1 августка дерги берилди. Алай ишчилерине хакъны тѳлеулей, айлыккы ючюн борчлары болган предприниматерла жангы нызам бла хайырланалыкъ тойюлдо.

Борчуну тѳлеуге льготаланы алыр ючюн, сюдге, башха органлага барыр кереклиги жокуду. Закон берген амалла бла хайырланарга оюйгенили юсюнден оод приставланы федерал службасына билдирит къоруга жарайды. Алай бла уа соруну узакк болмазга салмай тамамларга онг болушканды.

Законда эттда борчлары болган инсанланы 2020 жылда 31 декабрга дерги приставланы арест салуу (машинадан къалгъан), аламы сыйыруу дегенча жумушла толтурулмазлыклары да жазылды.

ТИКАЛАНЫ Фатима хазырлаганды.

Къууанч

Юлгюлю ююрлеге – майдалла эмда сыйлы сауғала

8 июльда – Ююрюно, сѳймеклини эмда кертичиликни юкюнде «Баксан районун бек иги ююрюри белгиленгенди. Аладан тѳртюсюне уа грамотала, «Сѳймеклик эмда кертичилик ючюн» майдалла, сыйлы сауғала да берилгенди. Алай сыйга Жанхотиян Кулчалананы Магомед бла Люба, Кишкелден Артуру бла Мадина Урусбиевалары, Псыхуредин Сергейу бла Марина Сижмаевлары, Атажуккында Жанна Хамиди бла Мария

Шагербиевалары тийишли болгандыла. Аларга сауғаланы район администрацияны башчысы биринчи орунбасары Заур Казанов эмда ЗАГС бѳлѳмю начальниги Жанна Дышшоова испас эмда алгъыш сѳзле айтып бергенди.

14 минг медикге COVID-19 вирус жукъганды. Джонс Хопкинс атлы университет белгилли этген тарихилге керге уа, битеу дуньяда бу аруу 11,79 миллион адамга жукъганды, аладан 543 мингден аслам ѳлгенди. Американы бирлешкен штатларында арууланганы саны 2,99 миллиондан озганды. Жукъгъаныны саны Бразилияда ѳсгенлей барды - 1,66 миллион адам. Индия арууу жайлыууна керге ючюнчо жерге чыккъанды - анда 719,6 минг адам арууганды. Россия тѳртюнчо жердеи.

ТОКЪЛАНЫ Фатима хазырлаганды.

